

1.- INVENTARI CASTELL DE MORELLA I EDIFICIS ANNEXOS

Notari: Lluís Maçana (1559). AHEM

Resum:

Estant presents Joaquim Saura de Roman, cavaller i alcaid del Castell de Morella, i Gaspar Despens de Cubells, sots alcaid, es fa inventari de les armes i altres coses del Castell.

En la portada del apartament antic de l'Alcaid:

- 5 falconets, dos en mal estat i tres desencanalonats amb 14 pilotes de plom.
- Fusta obrada per a encanalonar altres dos falconets.
- 9 masclets entre bons i dolents.
- Dos legons per a fer morter i una pala sanga.
- 4 dotzenes i mitja posts noves per a canals i tres fulles post.
- Un canelobre antic de ferro tot rovellat.
- Una pica de pedra per a picar pólvora i una tineta vella.
- Un braç de pes de ferro.

En la casa del forn:

- Un taulell per a pastar nou.

En les dos cambres dins la casa del forn:

- Dos llits encaixats vells.

En la cambreta que és sobre la cambra vella de l'Alcaid:

- 8 asbrers de ballestes antigues de fusta.
- 2 cabassets, 4 baneres e altres ferrassos tots vells.
- La roda per a pujar la provisió.

En lo torrelló prop la roda a la part sol eixint:

- Un molí de forment amb ses moles i sens fornera amb son pal per a les moles.

En lo altre torrelló a la part de sol ponent:

- Un molí de forment amb ses moles, farnera i gronsa.
- Un poal d'aram en lo aljub per a poar aigua.

En la sala gran

- 24 piques de pi molt velles i podrides.

En la Torre de l'Homenatge:

- 5 mosquets guarnits amb asbrers de noguers i un amb asbrer de ferro, dos motlles i dos dotzenes i mitja de pilotes.
- 22 escopetes velles guarnides amb asbrers nous de cervera i 4 flascons de banya vells i un de fusta amb rascadors i parapilotes i 8 molles.
- 22 socalets i 15 celades d'infants amb baneres.

- 12 braçalets.
- Un olla d'aram gran colant 4 o 5 quarts poc més o menys amb sa cobertora de ferro per a colar pilotes.
- 2 tambors de noguer usats.
- 2 llanternes de fusta velles.
- 4 grillons.
- Una cadena i 3 argolles.
- Un cademat gros de dos claus.
- Dos caixetes de pi amb molts passadors.
- Una paella d'aram per a torrar pólvora foradada.
- Una cassola de ferro per a colar pilotes.
- Un motlle de terra per a fer les pilotes als falconets.
- Dos forrellats nous amb ses bardonelles.
- 127 lliures de metxa d'escopeta.
- 3 barres femelles de la porta primera.
- 6 balances xiques velles per a pesar pólvora.
- 2 tabals d'aram desguarnits.
- Una bandera de cotonina groc i vermell ja molt esquarterada amb ses cordons de la mateixa color.
- Una fulla de una espasa de dos mans trencada.
- Una alabarda.
- Un forrellat gros de la porta del castell del cap de la sala.

En la dita sala una caixa dins la qual fou atrobat lo següent:

- una capseta de pi amb un relicari d'argent sobredaurat d'una relíquia de Sta. Bàrbera.
- Un missal amb cobertes de pergamí.
- Un vestiment de cotonina blanca amb creu blanca amb estola i maniple.
- Un altre vestit d'or i seda verda vell amb estola i maniple.
- Tres coixinets obrats per al missal antics.
- Un trossellet de trossos de vestiments antics.
- Un fardellet de banderetes de Sta. Creu.
- Uns trossos de vels vells.
- Unes tovalles amb llistes blanques per a sobre lo altar.
- Un trosset de fils de capa amb uns trossets de randes.
- Una tovallola obrada esquarterada per al faristol.
- Un mantellet de llenç de Sta. Bàrbera.
- Dos davant altars de seda verds i grocs.
- Un oficier de pergamí de huit cartes.
- Un calze d'argent amb sa patena bo.
- Una caixeta amb corporals patena i santa.

En la cambra de mig de la Torre de l'homenatge

- Dos caixetes xiques per a dur pólvora buides.
- Una caixeta amb una lliura i mitja poc més o menys de pólvora de escopetes.
- Un altra caixeta amb mitja lliura de pólvora d'artilleria poc més o menys.

En l'església de dit castell s'ha trobat lo següent:

- En lo altar de Sta. Bàrbera: Dos tovalles bones amb llistes blaves i un cobre altar de pell bo un davant altar de seda blava amb imatges de N^a. S^a. amb son fill i Sta. Bàrbera i Sta. Maria Magdalena i una cortina per a davant lo altar de tela blava.
- Sobre lo dit altar una creu de fusta i dos àngels de pedra.
- Un tapís amb llistes grogues i vermelles vell.
- Dos canalobres de ferro, los peus de fusta.

- En lo altar de Sta. Maria Magdalena: dos tovalles bones amb llistes blaves i un cobri altar de pell bo i un davant altar de tela amb imatges de N^a. S^a. i son fill, de Sta. Maria Magdalena i una cortina de tela trenada per a davant lo altar.
- Un tapís vell amb llistes grogues i vermelles i blaves.
- Un crucifix xiquet de fusta.
- Dos canelobres de llautó.
- Dos missals, lo un de pergamí i de mà antics i l'altre de estampa segons la religió de predicadors.
- Un bací de atapiar vell.
- Un portapau de fusta.
- Un faristol per a un missal de fusta.
- Un manto de tela blava que té la imatge de N^a. S^a.
- Altre manto de tafetà carmesí que té la imatge del bust de Sta. Bàrbera.
- Dos llànties penjades davant los altars amb ses guarnicions de ferro antigues.
- Dos tapissos bons amb llistes grogues, blaves, vermelles i verdes per a les peanyes dels altars.
- Un faristol gran de fusta per a fer lo ofici.
- Dos files bones quadrades i dos redones velles i un banc de sis peus llarg per a seure en l'església.
- Una escala de gat de nou escalons vella.

En la primera bodega

- Una cuba colant 40 quarts poc més o menys.
- Un altra cuba colant 70 quarts poc més o menys.

En la bodega de més a dins apel·lada la cavega fosca (281,1559)

- Una cuba colant cent cinquanta quarts poc més o menys buida.
- Altra cuba colant cent i deu quarts poc més o menys buida.
- Un sogat de cuba desfet.

En la cova del single sobre la cavallerissa

- Los motlles de les troneres de la barbacana.
- Una fusta per a fer una porta per a davant la porta ferrada del single davant lo ...

Com al present no fossen trobades en lo dit castell altres coses que continuar en lo present inventari fou sobreseït en la confecció d'aquell.

Vocabulari

Falconet: Peça d'artilleria més menuda que l'anomenada falcó.

Legó/Llegó: Aixada petita.

Asbrer: Mànec o barra que sosté unides diferents peces d'un artefacte.

Banera: Peça d'armadura militar.

Farnera: Caixa o recipient que hi ha en el molí fariner, i dins el qual es recull la farina que ix de les moles.

Bardonella: Bardó, coixí de sella.

Trosellet: Bolic, farcell.

Gronsa: Caixa en forma de tronc de piràmide o de con truncat invertits, dins la qual s'aboquen materials que s'han de moldre (gra).